

گردشگری دریا – گردشگری دریایی در ایران از ظرفیت بسیار بالایی برای تحقق «توسعه دریامحور» برخوردار است و خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، پتانسیل بی‌نظیری در بخش «گردشگری دریایی» دارند که نیازمند توجه هر چه بیشتر است.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد از روابط عمومی سازمان بنادر و دریانوردی، گردشگری امروزه یکی از بهترین ابزار تبادل و تعامل فرهنگی است که استفاده بهینه از آن می‌تواند در توسعه اقتصادی نیز نقش به‌سزایی داشته باشد و باید بدانیم رونق بخشیدن به صنعت گردشگری و استفاده مطلوب از امکانات موجود، یکی از مباحث اصلی و مهم کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است.

گردشگری دریایی یکی از مهمترین زیرشاخه های صنعت گردشگری است و ایران از نظر داشتن منابع طبیعی گردشگری جزء ۵ کشور اول جهان قلمداد می‌شود، بنابراین با توجه به داشتن جاذبه های تاریخی، فرهنگی و طبیعی از جایگاه خاصی برای جذب گردشگر داخلی و خارجی برخوردار است که یکی از این جاذبه های طبیعی، دریا است؛ دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان نقطه آبی در این سرزمین به شمار می آیند و کمتر کشوری از چنین امکانات طبیعی برخوردار است.

فعالیت کشورهای منطقه در حوزه گردشگری دریایی
کشورهای حاشیه دریای خزر از جمله ترکمنستان از سال ۲۰۰۷ در منطقه آوازه کار ساخت و تجهیز آن را برای ایجاد سایت گردشگری و جذب گردشگران داخلی و خارجی آغاز کرده است و امارات هم سایت های متعدد گردشگری را در سواحل جنوبی خلیج فارس برای جذب گردشگران فراهم ساخته و کشورهای قطر، بحرین و کویت هم در این زمینه فعالیت هایی داشته و دارند. در سواحل دریای عمان نیز این کشور با شناسایی قابلیت های گردشگری سواحل دریا، بزرگترین قطب گردشگری ورزش ساحلی را ایجاد کرده و شهرت جهانی یافته است. حدود ۳۰درصد کره زمین را خشکی و ۷۰درصد آن را آب فرا گرفته است.از ۷۰درصد آب های کره زمین، دریاها و اقیانوس ها، ۵۰درصد آن به صورت مشاع است، یعنی همه کشورهای جهان می توانند از آن ها استفاده کنند و به هیچ کشور خاصی تعلق ندارند.

باید اذعان داشت که کشورهای توسعه یافته و درحال توسعه سعی می کنند از سواحل و بخش مشاع کره زمین حداکثر استفاده را داشته باشند، مثلاً هند، ژاپن، آمریکا، چین و چند کشور دیگر از دریا استفاده گسترده ای در زمینه گردشگری، استحصاا انرژی، اقیانوس ها، ۵۰درصد آن به صورت مشاع است، یعنی همه حمل و نقل ارزان و شیلات دارند و از طرف دیگر استفاده از سواحل دریا و امواج آن به عنوان منبع تولید برق، ورزش های تفریحی، موج سوارۍ، فعالیت های گردشگری ساحلی یا در اعماق دریا، آب درمانی و طی، اشتغالزایی بالایی را به دنبال دارد به طوری که به ازای ایجاد یک شغل در بخش اقتصاد دریایی حدود چهار شغل جانبی هم ایجاد می شود که از مزایای اقتصاد دریامحور است.

ایران یک کشور دریایی است

از آنجا که ایران ۱۹۰ هزار کیلومتر مربع وسعت دریایی و ۵۸۰۰ کیلومتر نوار ساحلی دارد یک کشور دریایی محسوب می شود و به همین دلیل باید توسعه دریامحور آن در بخش توریسم و سایر بخش ها مورد توجه قرار گیرد، بنابراین در این طرح سعی شده است با توجه به توان های محیطی ساحلی و فراساحلی کشور، امکانات بالقوه و مالی، تکنیکی، نیروی انسانی و ظرفیت های علمی باید در جهت بهره برداری از قابلیت های دریایی ساحلی و فراساحلی مبتنی بر اقتصاد دریامحور به تقویت بنیه گردشگری امنیتی و اقتصادی کشور توجه شود.

همچنین استفاده بهینه از توان های محیط دریایی ساحلی فراساحلی و اقیانوسی به منظور بالا بردن ظرفیت های اقتصادی و اجتماعی کشور، شناخت نقاط ضعف، قابلیت ها و ظرفیت

های موجود دریایی با توجه به امکانات بالقوه کشور و طبقه بندی آنها به منظور اولویت های فعالیت اقتصاد دریامحور از مهم ترین مواردی است که باید به آن توجه ویژه داشت و به نظر می رسد با استفاده بهینه و علمی از منابع دریایی گردشگری، آب، انرژی، منابع شیلاتی و... می توان به توسعه پایدار منابع انسانی و دریایی در کشور دست یافت، همچنین با استفاده از منابع دریایی می توان به راهکارهای افزایش انگیزه در منابع انسانی و دریایی کمک کرد و از لحاظ اشتغال زایی، امنیت دریایی، بارگذاری جمعیت در سواحل دریا و اقتصاد منطقه ای و فرامنطقه ای باری رساند.

بخشی از نقاط جغرافیایی خلیج فارس به ویژه جزایر هرمز و قسم به لحاظ وجود آثار تاریخی متعدد از جایگاه ویژه ای در صنعت گردشگری و جذب سیاح برخوردار است

۳نقطه بسیار مهم دریایی کشور

بخشی از نقاط جغرافیایی خلیج فارس به ویژه جزایر هرمز و قسم به لحاظ وجود آثار تاریخی متعدد از جایگاه ویژه ای در صنعت گردشگری و جذب سیاح برخوردار است. سواحل دریای خزر با قدمت چند هزار ساله و دارا بودن یادگارهایی از تمدن های مهم بشری، تفرجگاه ها، آثار باستانی و اماکن جذاب گردشگری مورد توجه جهانیان به ویژه افراد علاقمند به سیر و سیاحت و طبیعت گردی قرار داشته و دارد. سواحل چابهار و گواتر در دریای عمان هم از مهم ترین مکان های گردشگری علمی، ژئورفولوژی و زمین شناسی ساحلی، مطالعات مرجان ها، شیلات و غواصی بوده و شکوه و اقتدارشان از گذشته های دور برای مردم جهان شناخته شده است. با این اوصاف و با وجود آثار و مناظر متنوع طبیعی تاریخی هنری مذهبی و صنایع دستی در مناطق دریایی کشور می توان محیط های دریایی را در جذب گردشگران و ایجاد اشتغال درآمدزایی و بارگذاری جمعیت مهم دانست و به قابلیت های گردشگری کشور از جمله خلیج فارس دریای عمان و دریای خزر توجه داشت

ظرفیت های بی نظیر خلیج فارس

خلیج فارس نامی آشنا در ذهن ملل مختلف و کشورهای حاشیه ای آن بوده است و به همین دلیل کشورهای جنوبی این خلیج همواره به آن حساس بوده و سعی کرده اند با هزینه های گزاف آن را به خود نسبت دهند. از نظر اجتماعی خلیج فارس با لنج های ماهیگیری و موسیقی محلی آن شناخته می شود و این ویژگی از ماندگار ترین تصویرها و نواهایی است که در میان فرهنگ های ایرانی می توان آن را دید و شنید. این منطقه امروزه در سطح بین المللی به عنوان شاهراه نفتی منطقه خاورمیانه هم شناخته شده است اما اگر کمی دقت کنید و زیبایی های این آبراه نلیگون بیشتر مدنظر قرار گرفته نشوند، مشخص خواهد شد که این آبراه و طبیعت سواحل آن در واقع ثروتی خدادادی برای کشورهای منطقه و صنعت گردشگری آن ها به شمار می آید.

آب های زلال و سواحل طولانی خلیج فارس به عنوان بهترین و بیشترین قابلیت سرمایه گذاری صنعت گردشگری در اختیار ایران قرار گرفته به طوری که می توان با برنامه ریزی و مدیریت صحیح در جهت آماده سازی زیرساخت های صنعت گردشگری از هر ناحیه کوچک آن درآمد کسب کرد و بازار اشتغال منطقه را رونقی دو چندان بخشید. با توجه به منابع عظیم دریایی خلیج

بررسی پتانسیل های بی نظیر خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر؛

ظرفیت های «توسعه دریامحور» ایران در حوزه «گردشگری»

فارس است.

در حال حاضر هر چند گردشگری در خلیج فارس جزایر و سواحل آن رونق دارد اما کافی نیست زیرا ظرفیت خلیج فارس برای گردشگری بسیار بالاست و سواحل زیبای خلیج فارس با قرار گرفتن در منطقه حصاره ای و منطقه گرم کره زمین و همجواری با ۳ استان پوشهر، خوزستان و هرمزگان یکی از زیباترین پدیده های دریایی جهان را داراست. خلیج فارس به دلیل وجود جزایر زیبا که زیستگاه پرندگان مهاجر است، گونه های دریایی منحصر به فرد و مرجان های دریایی، امکانات بالقوه بسیار بالایی برای گردشگری دریایی دارد اما به رغم این مسئله، تنها در منطقه محدودی از جزیره کیش که به عنوان منطقه آزاد تجاری شناخته می شود از امکانات دریایی برای گردشگری برخوردار است.

جزیره کیش به عنوان یکی از زیباترین جزایر خلیج فارس از طبیعت زیبا و منحصر به فردی برخوردار است و امکانات ورزش های مختلف دریایی در این جزیره وجود دارند؛ انواع تجهیزات و وسایل مانند جت اسکی، اسکی روی آب، چتر پرده، قایق های پدالی، کبیل اسکی و امکانات غواصی و ماهیگیری از جمله امکانات موجود هستند و هر ساله نزدیک به یک میلیون نفر از این جزیره دیدن می کنند.

دریای عمان و ظرفیت های ویژه دریایی

امروزه در اغلب کشورهای دنیا توجه به تورهای دریایی، حمل و نقل دریایی، ورزش ها و تفریحات آبی، غواصی و سایر سرگرمی های مرتبط با ساحل و فراساحل در صدر برنامه های گردشگری قرار دارد و سواحل دریای عمان در استان سیستان و بلوچستان هم از این نظر بسیار مستعد هستند به طوری که سواحل شهرستان های میناب و جاسک از استان هرمزگان و شهرستان های کنارک و چابهار از استان سیستان و بلوچستان برای برگزاری ورزش های حرفه ای ساحلی و قایقرانی می توانند مورد استفاده قرار گیرند.

با توجه به وسعت سواحل ایران و امکانات بالقوه کشور برای میزبانی ایسن گونه بازی ها به منظور جذب و رشد صنعت گردشگری ورزشی، تصمیم سازان باید از این نعمت خدادادی بهره برداری کنند و سواحل خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر را برای صنعت گردشگری دریایی به ویژه گردشگری ورزشی توسعه بخشند. سواحل دریای عمان در شهرستان های میناب، جاسک، کنارک و چابهار نیز می توانند از امکانات ساحلی برخوردار باشند؛ شهرستان های کنارک و چابهار که در منتهی الیه جنوب شرقی ایران و در کنار دریای عمان و اقیانوس هند واقع شده اند از زیبایی های خاصی برخوردارند به طوری که می توان به تپه های گل فشان تالاب لیبار، انجیر معابد، جنگل های حرا، قلعه تاریخی تین، کوه های میناتوری و تپه های مریخی اشاره کرد. این مناطق با توجه به موقعیت اقلیمی خاص، قابلیت جذب توریست های ورزشی همچون کشور عمان را دارند و همین طور می توانند به قطب جذب توریسم زمستانی تبدیل شوند و در صورت برنامه ریزی صحیح از جمله ایجاد امکانات رفاهی مناسب، پذیرای گروه هایی از جهانگردان تفریحی در سطح منطقه باشند.

دگرگونی و توسعه امکانات رفاهی و پذیرایی که در سال های اخیر در شهرستان چابهار شاهد آن هستیم، هرچند می تواند شرایط لازم را برای جذب جهانگردان پیرامون کشور فراهم آورد اما ایجاد کانون های تفریحی، ورزشی، ساحلی و فراساحلی باید مورد توجه ویژه قرار گیرد؛ باید کمب های تفریحی-ورزش های ساحلی با کوه های مریخی، قلعه پر تغالی ها، سواحل صخره ای و زیبا و دل انگیز منطقه آزاد چابهار به عنوان یک بسته گردشگری-توریستی در نقشه جامع جذب توریسم منطقه مورد توجه قرار گیرد و به مکانی امن برای گردشگران طالب هیجان و آرامش تبدیل شود.

همچنین با شناخت توان محیطی سواحل جاسک و میناب می توان در امر تهیه نقشه راه جذب توریست و گردشگری اقدام کرد به طوری که با شناخت پتانسیل های سواحل این دو شهر ستان فارس برای گردشگری بسیار بالاست و سواحل زیبای خلیج فارس با قرار گرفتن در منطقه حصاره ای و منطقه گرم کره زمین و همجواری با ۳ استان پوشهر، خوزستان و هرمزگان یکی از زیباترین پدیده های دریایی جهان را داراست. خلیج فارس به دلیل وجود جزایر زیبا که زیستگاه پرندگان مهاجر است، گونه های دریایی محسوب می شوند.

صخره های شنی بین میناب و جاسک و جنگل های حرا که به طور دائم در معرض جزر و مد منظم آب دریا قرار دارند، بسیار دیدنی هستند و کانون های جذب گردشگر محسوب می شوند، زیرا این جنگل ها با پرندگان زیبا و نادر، مناظر جالبی را در سواحل جاسک و میناب پدید می آورند.

پتانسیل های دریایی خزر

دریای خزر به عنوان بزرگترین دریاچه جهان و از مهمترین ظرفیت های ایران در این حوزه به شمار می آید؛ بندر انزلی مهمترین بندر دریای خزر به دلیل همجواری با سایر بنادر ساحلی خزر و دسترسی آن به بنادر اروپایی از موقعیت اقتصادی کم نظیری برخوردار است و جاذبه های فراوان تفریحی، توریستی، تاریخی، آب و هوای مناسب و نزدیکی به فرودگاه بین المللی رشت و گرگان، دسترسی به امکانات حمل و نقل دریایی زمینی و هوایی، موجب تبدیل این منطقه به منطقه ویژه اقتصادی و منطقه آزاد شده است.

پتانسیل های گردشگری دریایی خزر با توجه به موقعیت های خاص جغرافیایی و دسترسی دو سویه به دریا و کشورهای طالب به دریای آزاد (آذربایجان و ترکمنستان) از مزیتی نسبی در توسعه گردشگری دریایی آن به شمار می رود. مجاورت این دریا با سه استان شمالی گیلان، مازندران و گلستان موقعیت مناسبی را برای دسترسی این استان ها به دریا فراهم کرده است و هر سال در فصل گرم، چندین میلیون مسافر از شهرهای مختلف به این منطقه سفر می کنند اما آنچه در این منطقه بیشتر مورد توجه قرار دارد گردشگری ساحلی است.

مشکلاتی در استان های شمالی ایران وجود دارد که مسئولان باید به آن ها توجه داشته باشند و با برطرف کردن آن ها میتوان برای جذب گردشگر دریایی و ساحلی اقدام کرد و طبعاً چنین امری موجب توسعه اقتصاد در منطقه می شود و فعالیت جانبی گسترش می یابد و در کنار آن، اشتغال و ارزش افزوده ایجاد می شود؛ به این منظور آزادسازی حریم دریا و هماهنگی بیشتر متولیان ساماندهی دریا از نخستین اقداماتی است که باید انجام شود.

در نوار ساحلی شمال کشور، ترکمنستان به دنبال تبدیل شدن به قطب گردشگری سواحل شرقی خزر است زیرا منطقه گردشگری آوازه ترکمنستان که از سال ۲۰۰۷ کار و تجهیز آن آغاز شده است در اوایل سال ۲۰۱۳ با حضور رئیس جمهوری این کشور، مرحله ای از پروژه عظیم ساخت و ساز گردشگری خود را به بهره برداری رساند و دولت ترکمنستان برای توسعه این منطقه بیش از ۲ میلیارد دلار هزینه و سرمایه گذاری کرده است و این سایت تحت عنوان مجتمع تفریحی گردشگری و سرگرمی موسوم به یوپک یولی جاده ابریشم متعلق به وزارت خارجه ترکمنستان راه اندازی شد که علاوه بر جذب توریست داخلی اقدام به جذب توریست خارجی از اروپای می کند.

در دریای خزر از نظر ساحل سازی و از نظر جذب توریست خارجی به شکل قوی تری فعالیت کرد و در حوزه حمل و نقل دریایی نیز با وجود سواحل طولانی مرز آبی کشور در دریای خزر که حدود ۶۵۷ کیلومتر مرز آبی می شود شرکت های کشتیرانی که به امر جابجایی مسافر در آن می پردازند باید افزایش یابند.

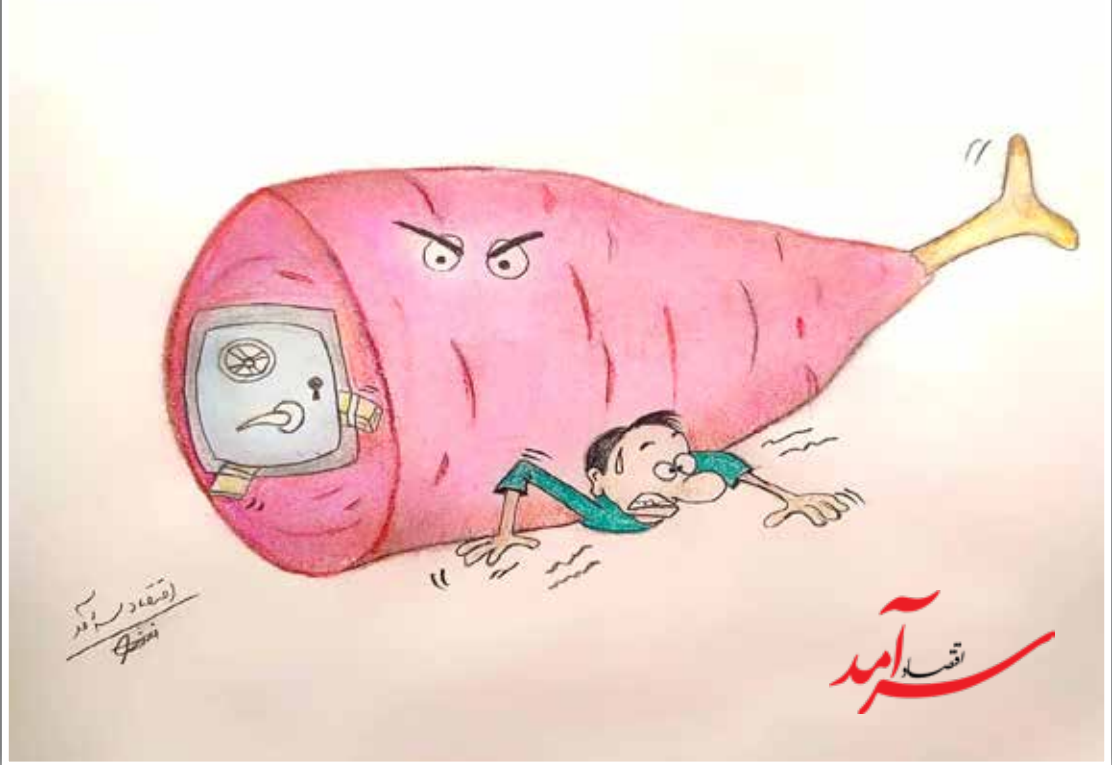
بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی

بدون شرح...

فریبا عزیزی - اقتصاد سرآمد